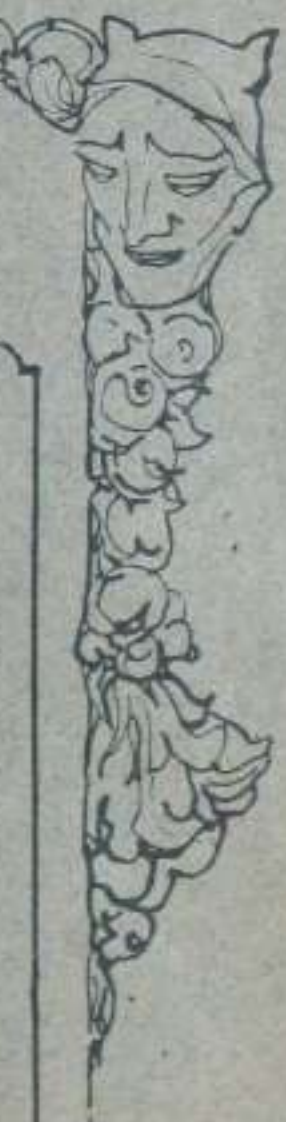

IZARRA
ANTZERKI-
SALLA

4'g. zenbakia

A. Larraitz

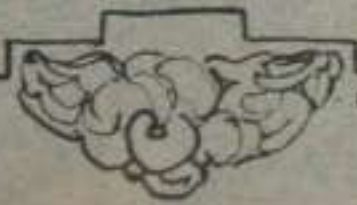
Mendibe'tarren larriyak

ATAL BATEKO ANTZERKIA

DONOSTIA/N
MARTIN, MARA y C^o SCSA EDITORAS
Fuenterrabía, 14, 6600 g. 1919

1919

Originalen 3

ATV
31402

IZARRA

Antzerki salla = Colección de comedias

AGERTUAK

- 1.º : *Jauregi-errotako astoa*. Alfonso M.^o Zabala'k asmatutako bakarrizkefa. (N.º 1. Monólogo original de A. M. de Zabala) 0,50
- 2.º : *Urruti-izketa*. A. M. Zabala'k idatzitako antzerkia. Atal batekoa, ta gizonezkoak bakarrik egitekoa. (N.º 2. Comedia en un acto, para hombres solos, por A. M. de Zabala) 1,00
- 3.º : *Melitona'ren bi senarrak*. A. M. Zabala'k idatzitako antzerkia. Atal batekoa, ta gizonezkoentzat. (N.º 3. Comedia en un acto, para hombres solos, por A. M. de Zabala) 1,00
- 4.º : *Mendihe'tarren larrivak*. A. Larraitz'en antzerkia. Atal batekoa ta gizonezkoentzat. (N.º 4. Comedia en un acto, para hombres solos, por A. de Larraitz. 1,00

LAISTER AGERTZEKO

- 5.º : *¡Utzi bearke!* Deñoka'tar Goserio'k euskeratutako antzerkia. Gizonezkoentzat, atal batean. (N.º 5. Comedia en un acto, para hombres, traducida por Goserio de Deñoka) 1,00

Antzerki oek guziak, Donostia'n, Leizaola'ren idaztitegian (Garibay, 28) daude salgai.

M- 70349
F- 74306

AV
31402

A. LARRAITZ

MENDIBETARREN LARRIYAK

ANTZERKIA

DONOSTIA'N
MANTIN, MENA Y COMP.^{AS} REN EISEAN
Fuenterrabia, 14, beko gelan

1919

Mendibe'tarren larriyak

IRUDIGILLEAK:

Alkatia.	
Lukax...	<i>Ostalaria.</i>
Martiñ.	}
Pelax...	
Hiax...	<i>Ostalarako mutilla.</i>
Kokotx.	<i>Amabizua (Aiguacil).</i>

I

Mutill koskorrak, danbolintzuak ta abar.

Iruditegiko ezkeraldian agertuko da Lukax en ostatus. Atzian bide bat, eta urrutian mendia. Eskubialdian arbolak, eta oien onduan mai ta aulkiyak Danbolita, San Juan-soñua juaz, ta atzetik mutill koskorrak aupaku ta irrintzika bidean pasatzen dira, alde batetik bestera.

ALKATIA eta LUKAX

- ALK. Bai, bai, pesta ederrak dauzkagu.
- LUK. Alai dabil emen jendia, biyar erriko pestak ditugulako, erriyan zer gertatzen dan konturatu gabe.
- ALK. Bai, gauzak gaizki daude.
- LUK. ¡Ain gaizki! Albistari onek dionez beintzat, gizon gaizgille oiek Gipuzkoa'ra sartu omen dira.
- ALK. Alaxe irakurri det neronek ere.
- LUK. ¿Baña gaurko berrik irakurri aldituzu?
- ALK. Ez, ¿zer diote paperak?
- LUK. ¿Zer dioten? Entzun, entzun. (Albistari bat irakurriaz) «Euskalerriko mendietan dabillen gizon gaizgille pilla, Gipuzkoa'n sartu da, ta beriak egiten asi da. Atzo gabian, mikelteak arrapatu zituzten mendi zulo batean; tiroka gogor eginda gero, kartzelara ekarri zituzten lau, baña beste bik,

gaiztoenak, amorratuena, iges egin zuten, eta puñalez, kutxilloz ta pistolaz beteta dabiliz...»

ALK. ¡Arrayua!

LUK. «Ta gañera»...—¡au okerragua da!—«pardel batian dinamita ta bonbak dituzte!»

ALK. Erri bat oso-osorik aidian botatzeko aña badira oik.

LUK. Baita zortzi erri kixkaltzeko aña ere.

ALK. ¡Au dek lana, au!

LUK. Ixo, ixo; guzitan okerrera orain datorrena da. (Irakurriaz)
«Gero ere gaizgille oiek ikusi omen zituzten... ta Mendibe aldera omen zijoazen».

ALK. ¿Onera? San Antonio glorioso: jarren!, lagun egiguzu.
¿Baña Mendibe esaten aldu?

LUK. ¿Orain zer egin bear degu, Alkate jauna?

ALK. Nik ez dakit oraintxe zer egin. Ikaragarritzko ekaitz gogorren bat gañian degu.

LUK. Eta ez nola nalkua ere.

ALK. Orren azkar ez bildurtu beintzat.

LUK. ¿Bildurtu? Ez alajainkua.

ALK. Onenian gure erri aldera etorri biarrian Napar aldera artuko zuten. Baña bada ez-bada ere obia izango da aurretik biar diran neurrik artzea.

LUK. Pesta aurreko komeri ederra jarri zaigu oraintxe.

ALK. Begira; zer gerta ere, gaizgille oik izugarritzko astuak emen dira ta, erriko jendeari deitu ta garbi esatera nua zer gertatzen dan. Erriko sarrerak itxiko ditugu gurdiz eta zuntoyez, eta an jarriko ditugu eskopetakin erriko eiztari onenak; eta ikusten dituztenian onera datozela, ¡pun!! jo ta kia.

LUK. ¿Eta tiruak jotzen badute gaizto oiek daramaten bonba?
¡Agur gure erriya! ¡Guziok aidian!

ALK. Ez, ez; kopetara apuntatu ta ¡zapla!, eta bertan ilda utzi biyak. ¿Zer ba, oyei utzi pesta besperan gure errira puñalez eta bonbaz beteta etortzen? ¡Ez orixe!

LUK. ¡Bejondeizula! Zu zera alkate jatorra zu.

ALK. Bando bat egiti-eraztera nua, erriko guziak plazan bildu ditezen.

II

LENGUAK eta BLAX

- BLAX. (Korrika eta izerditan) Jainkuak digula arratsalde on.
ALK. Baita zuri ere.
LUK. ¿Zer abill emen orren estu eta larri, motell?
BLAX. Nagusi jauna; or goiko bidetik natorrela, errin sarreran dagoan Xatorraneko sagardotegiko atetan zeuden bi giza-semek galdetu dirate, ya erri ontan ostaturik onena zein dan, ta nik Lukax'enea esan diotet, neroni ango morroya naizela-ta.
- Alk ta Lu ¡¡¡E!!!
- BLAX. Ta orduan esan dirate nagusiari esateko, ostatuan dan tokirik onena ayentzat aukeratzeko, pestak pasatzera datozela-ta...
- ALK. ¿Ta zer modutakoak dira? (tarrituta)
LUK. ¿Ta zer itxuratakoak dira?
ALK. ¿Ta nolako begiratua dute?
LUK. ¿Bizardunak aldira?
ALK. ¿Beltzeranak?
LUK. ¿Zer zioten?
ALK. ¿Ezer esan al dute?
LUK. ¿Nolako izketa egiten dute?
ALK. ¿Ezer bai al zuten eskutan?
LUK. ¿Pardelik edo bai al zuten?
BLAX. Bai; alki gañian bi pardel ikusi dizkiotet.
ALK. ¿Pardel aundixamarrak?
LUK. ¿Nolakuak?
BLAX. ¿Nolakuak? ¿Pardela nolakua izaten da?
ALK. ¿Ta itxusik al dira?
LUK. ¿Kopeta beltza al dute?
BLAX. Ez, ez; gizon jatorrak dirala ematen dute.
ALK. ¿Pardel ayek usairik botatzen al dute?
LUK. ¿Kiatz zikiñik eta ola bai al zeukaten?
BLAX. Usaya aditu diotet.

- ALK. ¿Azufriana al zan?
LUK. ¿Polborana ote zan?
BLAX. Bai zera; sagarduana.
ALK. Zuk bai uste.
LUK. ¡A gízajua!; iduritu bai zuri.
ALK. Ta bertan dira beaz ¿e?
LUK. ¿Onera etorriko ote dira?
BLAX. Onezkero laister emen dira.
ALK. ¿Bai ote?
LUK. ¿Zer esan dezu?
BLAX. Beriala emen dirala.
ALK. Banua, banua; gizon oyek erri ontan sartu ez ditezen, egiñalak egin bear ditugu. Errikoetxera nua, bear diran neurrik artzera. Aizak i, Blax, ua sekretarioarengana eta esan akiok nere etxera lenbailen etortzeko. (Blax juaten da)
Ta zu, Lukax, zure bizia gorde nai badezu atera zaitia len-bailen ostatu ontatik zure diru ta guzti, bestela aberatsa zerala nola baitakiten, zuregandik asiko dira.
LUK. Arrazoi du, alkate jauna; orixe egin bear ko det.
ALK. Ernai ibilli bada. Agur, ta gero arte. (Dijoa)
LUK. Gero arte bai. ¡Au dek au lanal! ¡Zer ikusi bear ote degu! Orain sartu zaigu plaga ona berriz lenaz gañera. Pesta ederrak dauzkagu. Ez gaituk alper gaiztuan aditu olio ta ollasku ta arkumiak ekartzen, odolrik eta lukainkak egiten; sagardo, ardo, ta edari mota guziak aurretik jartzen, pestetan jende asko etorriko zitzaigulakuan. Nuan, nuan, lenbailen etxera nere diru pixkak atera ta iges egitera. Gañerakuan, or konpon. (Sartzen da etxean)

III

MARTIN eta PELIX

(Pelotarik dira. Bi parden besoetan dituztela, makutzik eta izerdiya kentzen sartzen dira biyak).

MAR. Noizpait iritxi gaituk orratik.

PEL. Ez nai orduko, motell. (Uzten dituzte pardenak alki gañian)

- MAR. Nik uste baño urrutigo zeok erri au.
- PEL. ¿Bai aldakik pesta bespera izateko jende gutxi ikusi de-
tala kale aldian? Ge-yena arritu nauena, leyo eta ate gu-
ziak ere itxita zeudek, motell.
- MAR. ¡A! Guztik beren etxetan, biyarko etxiak txukuntzen ta
bazkarik preparatzen adituko dituk-eta.
- PEL. Ala izango dek. ¿Gure ostatuba au ote da? (Etxeari be-
giratuaz).
- MAR. Au izango dek, *Lukax'enea* esaten dik eta.
- PEL. Arritzekua dek emen inor ez agertzia. ¡Eup!
- MAR. Aizak, ¿eta zer modutako pelota-tokia ote da emen?
- PEL. Txarrena izanda ere, Beizamakua baño obia izango al dek
beintzat.
- MAR. (Eskuai txistua emanaz) A... zer... sasoya daukaten pelotan
jokatzeko.
- PEL. Bai ta nik ere.
- MAR. Emen ere pelotazaleak izango dituk, eta biyar Meza na-
gusi ondorian partidua jokatu biar giñikek emengo biyen
kontra.
- PEL. Bai, bai; pestetara etorri geran ezkeroz jokatu biar giñikek.
- MAR. Aizak eta ¿Donosti'ko Jai Alai'n irekin jokatu zuben pe-
lotari ura erri ontakua etzan ba?
- PEL. Arrazoi dek. Emengo sakristauaren semea dek.
- MAR. Ederki zetorrek; beste bat billatu eta biyar bi bita eskuz
emen beñere ikusi ez dan bezelako pelota partidua jokatu
biar diagu.
- PEL. Ez dek gaizki pentsatzen.

IV

LENGUAK eta LUKAX

- LUK. (Ateratzen da besopian saku dirua dubela) ¡Ene Jesus, Maria
eta Jose! (Jendeari)
- MAR. Ikaragarriren bat egiñ biar diagu erri ontan.
- LUK. (Jendeari) ¡Galdualk gera!

- PEL. Bai motell; aurtengo pestak gogoangarriak izango dizkitek Mendibetarrak beren bizi guztian.
- LUK. (Neriak egin du).
- MAR. Gu ez gatxotek ezagutzen emen, eta arrituko dituk guk egingo degunakin.
- PEL. Erri guzia aidian jarriko diagu.
- LUK. ¡¡Ène. Au lana!! (Lurrera erortzen zayo besopian zeukan poltza dirua)
- MAR. ¿Zer da ori? (Martín'ek Lukax'eri)
- LUK. Ezer ez... zera... ufsa (bildurrez) Barkatu jaunak (poltza jasuz)
- PEL. Bejondeizula adiskidea; besta besperatik saku diruakin beaz ¿e?
- LUK. Ez da dirua.
- PEL. ¿Diruba ez dala? ¿Zer dira ba, intxaurrak?
- LUK. Ez, intxaurrak ez baño... (jendeari) Galdu naiz.
- MAR. Ezagun da aberatsa zerala. Olako dirudunak gustatzen zaizkigu guri.
- PEL. ¿Ta erri ontan aberats asko al da?
- LUK. Orla ba.
- MAR. ¿Eta erri ontakuai pestetan jostatzia gustatzen al zayote?
- LUK. Batzutan, batzutan.
- PEL. Bada sinixta zazu aurtengo pestetan ederki jolastuko zeratela.
- LUK. ¡¡Ai nere Jaungoikoa!!
- MAR. ¿Zein gerala uste dezu zuk?
- LUK. Ez dakit bada.
- PEL. Orain baño lenago ere itzegiteko bidea naiko eman degu gero guk, bai emen, bai Ameriketari ere.
- LUK. Sinisten det, bai.
- MAR. Guk korritu ez degun tokirik ez da. Esan liteke mundua ixkin batetik bestera pasa degula.
- PEL. Gure izena baster guztietan entzuna da.
- LUK. Bai, bai. ¿Zer nai zenduteke orain geyago?
- MAR. ¿Orain? Zuk jakingo dezu ondoena erri ontako berri ta, esan biar diguzu zer modutako aikatia dezuen.
- LUK. Oso ona da. (Alkate gizarajua)

- MAR. Ori bear degu bada. Orain guazen ostatura bidetako autsak kendu ta pixka bat txukuntzera.
- PEL. Arrazoi dek (Txalo juaz) ¡Eup! ¡Eup! ¡Ostalari!
- LUK. ¿Zer nai dute?
- MAR. ¡Ara! ¿Zu altzera ostalaria?
- LUK. Bai jauna.
- MAR. Bada ostatuba nai genduke egun batzuk pasatzeko.
- PEL. ¿Ez al zaitu mutill gazte batek nola gatozen jakin gañan jarri?
- LUK. Bai... ez... ez dakit bada.
- MAR. Au gizajon bat dek.
- LUK. (Bere artian) Bai, naiko gizajo.
- PEL. ¿Bañan zertan gelditzen zera, bai edo ez?
- LUK. (Bayetz esan bearko bestela etxea aidian botako dirate-ta).
- MAR. Goazen bada.
- LUK. Sartu, sartu.
- PEL. Ostatu ederra dala zidurik onek.
- MAR. Alaxe ematen dik. (Pelotarik sartzen dira ostatura eta Lukax ateratzen da kanpora)
- LUK. Nuan, nuan azkar alkateari esatera kuadrillako bi gaizgille nola dauden nere ostatuan.

V

BLAX, DANBOLINTERUAK, AGUAZILLA, MUTILL KOXKORRAK

(Mutill koxxorrek ateratzen dira danbolifaren aurretik len bezela saltoka, aspaka ta irrintzika)

- AGUA. (Makilla jasoz, mutillai) ¡Alto! ¡geidi guztik emen!
- Mutill bat. ¿Zer dala-ta?
- AGUA. Alkatiaren aginduz.
- MUT. Guk alkatiaren baimena badegu pesta-aurretik soñua juaz ibiltzeko.
- AGUA. ¡Ixol! Guztik, gure erriya galtzeko arrixkuan dagoanñan, zuen baimenak eta soñuk alde batera utzi bear dituzute.
- Guzik. ¡¡¡E!!! ¡¡¡Zer!!! ¿Gure erriya galtzeko arrixkuan dagoala?

- AGUA. Bai.
- BATEK. ¿Zer gertatzen da ba?
- AGUA. ¿Zer gertatzen dan? Erri ontara bi lapur izugarrizkoak sartu zaizkigu, erri guztia erre, kixkali, txetu, txikitu, ezereztu, apurtu, ausi, birrindu ta urratzera.
- GUZIK. ¡¡¡Ene!!!

VI

LENGUAK eta LUKAX

- LUK. (Sartzen da) Bai, ta gañera etxe ontan daude.
- BLAX. Nik Xatorraneko sagardotegin ikusi ditutenak. Eta ¿zer egin bear degu orain?
- AGUA. Alkatiak agindu du pesta kontuak utzi ta erritar guztik plazan biltzeko beren armakin.
- LUK. Ederki, ederki; bestela lenbizi nere ostatua botako luteke-ta.
- AGUA. Orain guztiok plazara.
- GUZIK. Goazen bada. (Lukax eta Blax ez gañerakua d'joaz)
- BLAX. Guztik badijoaz ¿eta ni emen bakarrik? ¡Ez orixe! (Dijoa)
- LUK. E... zu... Blax, zuk ez dezu jua bear.
- BLAX. ¿Zer ba? ¿Zer egin bear det nik emen? Banua.
- LUK. Ez, ez; zuk emen etxiari kontu artzen egon bear dezu, badakizu nere aberastasun guztia etxe ortan dagoala-ta.
- BLAX. Bedorren aberastasunak baño nere bizia lenagokoa da orratik.
- LUK. Gizona, orrenbeste etzaitezela ikaratu; tori eskopeta au, eta lenbiziko ateratzen danari, tira.
- BLAX. ¿Zer, nere bizi guztian atxurra besterik ibilli ez duten esku oyetan eskopeta au artu?
- LUK. Bai gizona, bai; orrelako estuasunetan gogor egin bear dik batek. To, ta ernai egon. (Eskopeta emanaz)
- BLAX. ¡Ai nere Jaungoikoa! ¿Nik orain zer egin bear det onekin?
- LUK. Ago, eta ez aikela izan kaikua. Eskopeta artu zak orrela, eta batera eta bestera ibilli bear dik beti atera begira, eta

zerbaiten soñua aitzen badek, jarri beraren aurrean eta sartu tripan batetik bestera tirua.

BLAX. Danik eta txintatekorik txikiena entzun orduko an nua korrika emendik.

Luk. Baña gizona, ¿zerk bildurtzen au orrenbeste?

BLAX. ¿Ni? Ezertxok ere ez, bañan dar dar dar jartzen naiz aurki guztiok aidian ibilli bear degula pentsatzean.

Luk. (Baita ni ere) Tira, Blax, ire kontu gelditzen dek guztiya, ta agur. (Joaten asten da)

BLAX. ¡¡¡Atxis!!!

Luk. ¡¡¡Ai!!! (Karraxika ta saltoak egiteaz)

BLAX. ¡¡¡Ai!!! (Berdiñ)

Luk. ¿Zer gertatzen zaik moteli? (Bildurrez)

BLAX. Nik ez dakit; ez det ezertxore ikusi.

Luk. ¿Zergatik asi aiz bada karraxika?

BLAX. ¿Ni karraxika, bedorri ari da-ta?

Luk. ¡¡¡Ara!!! Ara emen gaizgille oyek utzitako pardelak.

BLAX. ¡Ori esan!

Luk. Askatuta ikusi bear degu zer dauzkaten.

BLAX. Jum... jum... polliki ibilli gero.

Luk. Bai gizona, bai. Itxi zak atea. (Itxitzen du)

BLAX. ¿Eta ikusten bagaitue pardelak askatzen?

Luk. ¿Zer ikusi bear gaitue? (Pardel bat askatzen ariaz) ¡¡¡Zer da au!!! ¡¡¡Txapel gorriya!!!

BLAX. Ara, ¿ta botill ontan zer ote dago?

Luk. ¿Ikusi? (Botilleko txartela irakurriaz) «Petroleo Gal».

BLAX. Gal... Gal .. Gal... galduak gera. ¡Ene! Ta gauza boro-bill oiek ¿zer ote dira? (Pelotangatik)

aktuak ¡Jesus! ¡Bonbak!

Luk. Kontuz, kontuz, lertu gabe. ¡Au lana! Beriala banua alkatari esatera.

BLAX. Bai ta ni ere.

Luk. ¿Zer? Ik emen egon biar dek.

BLAX. ¿Ni bakarrik?

Luk. Ez, eskopetarekin.

BLAX. Baño...

- Luk. Egon, egon ni alkatearen etxetik etorri arte, eta bitartean zerbait sentitzen badek abixatu neri.
- BLAX. ¿Baña nola?
- Luk. Tiro bat aidian botiaz. (Dijoa)
- BLAX. Au lana... Bildurrez eta ikaraz ya illian nago. ¿Zer egin bear det nik emen? ¡A Blax, Blax, Blax..! Erruki aut. Iriak egin dik. Bada ez bada ere pardel au bonba ta guzti gorde egingo det, bestela lapur oyei gogoratzen bazayote bonba oyetako bat botatzia, ¡kaxo Blax orduntxe!

VII

BLAX (PELIX eta MARTIN leyoetik)

- PEL. E, aizu, ostalari...
- BLAX. Ai... Ai... Ai... (Bildurrez)
- MAR. ¿Zer gertatzen zayo orri?
- BLAX. Nere Jesukristo jauna... Jaungoiko... eta gizon...
- PEL. Ostalariyaaaaa (Buliaka)
- BLAX. Emendik alde egin nai nuke, bañan indarrik ez daukat, belaunak ere *klax* eta *klux* egiten dirate.
- MAR. ¡¡E!! Aizkide...
- PEL. Gorra izango dek.
- MAR. ¿Poxpolo bat bai al dezu?
- BLAX. (Oraintxe bai guriak egin duala, poxpolo eske asi dira-ta)
- PEL. Motell, orrek ez dik aditzen, eta tira akiok lore-ontzi au la entzuten duan. (Botatzen diote lepotik lore-ontzi bat, eta Blax, an ikustean, ateratzen da korrika ta saltoka, esanaz)
- BLAX. ¡¡Suba, suba, bonba!!

VIII

PELIX ta MARTIN (leyotik)

- PEL. ¿Ikusi al dek kaiku orri?
- MAR. ¿Bañan gu zer gerala uste ote dute oyeak?

- PEL. Motell, guazemak ostatu ontatik, pulamenturik etzegok-eta.
- MAR. Bai, bai; ostaturik onena au baldin bada ¿zer izango ote dira besteak?
- PEL. Arrazoi dek.
- MAR. Jetxi gaitean eta guazemak emendik kalera (leyua itxi eta izkututzen dira)

IX

ALKATIA, LUKAX, BLAX, AGUAZILLA ta MUTILLAK armakin.
Barrendik PELIX eta MARTIN

- LUK. Alare oraindik osorik dago nere etxia. (Bildurrez)
- ALK. ¿Eta nundik eta nola bota dute bonba ori?
- BLAX. Egiya esateko, ez dakit ez nundik eta ez nola bota duten; bakarrik esango diot ez dakitela bizirik nola nagoen.
- ALK. Tira aguazilla, sartu aurrera zer gertatu ote dan jakiteko. Jaso itzak lenbizi bonba-puska oyek.
- AGUA. ¿Bonba puska? Oik eltze zarren baten puska dira.
- BLAX. Ez, ez, alkate jauna. Emen bada eltze zarra baño soñu aundiagua ateratzen duben beste zerbaít.
- ALK. Ikusi itzazute bada bi pardel oyek. Onenian zerbaít agertuko da-ta.
- MAR. (Barrendik ate-joka ta bullaka) Bañan ¿zer gertatzen da emen? ¿Zeiñ arrayok itxi du atia?
- PEL. Ostalari: iriki zazu azkar atia, bestela...
- BLAX. Ez, alkate jauna, ez iriki atea; irikitzen badu guziok aidiñ botako gaitue-ta.
- MAR. Azkar irikitzen ez badezute, etxeari su ematera goaz gero.
- LUK. ¡E! ¿Nere etxeari su eman? Iriki zayozute azkar. Iriki.
- ALK. Aguazilla, ia kontuz kontuz irikitzen dezun.
- AGUA. Ez alkate jauna; ori beorren egitekoa da. Ortarako, orrelako estuasunetarako egin zuten beorri alkate.
- ALK. ¡Ustel... aul... bidurti... esereza! Iriki zak azkar, edo bestela...

- AGUA. Bai, zta zerbait egiten badirate?
ALK. zIrikiko dek ala ez?
AGUA. Banua ba...
ALK. ¡A gaizgille ikaragarriak...! Oraintxe erruki zaituztet.
(Atea irikitzen dio aguazillak)

X

LENAK, PELIX ta MARTIÑ

- PEL. Alare, garaya zenduen.
MAR. zZer pasatzen da emen orrenbeste jendekin?
AGUA. ¡¡Ara!! (Alai) Pelix ta Martiñ. Kaxo jaunak. (Esku emanaz)
MAR. zZer diok, Kokotx?
PEL. zAspaldian zer modu, moteli?
AGUA. Ederki, zta zuek? ¡Ez diguzue bildur txarra eman!
MAR. Bañan... zgu arrapatzera etorri al zerate?
AGUA. (Umili) Bai baña, barkatu; erri ontako jendiak uste izan dute mendian dabiltzan gaizgille ikaragarri oietakoen batzuek zeratela, eta orregatik etorri gera armatuta.
PEL. zBañan gaizgille itxura al daukagu, edo zer?
AGUA. Ez baño... barkatu.
MAR. Ez da ezer; barkatua dago.
AGUA. Jaunak: nere bi lagun oyek pelotari onenetakuak dira.
ALK. A, baño jaun oyek zpelotarik al dira?
MAR. Bai jauna, bai.
LUK. Poztutzen naiz. Ez ditugu estuasun txarrak eraman.
ALK. zBeaz pelotarik? Egoki etorri zerate. Biyar erri ontako pestak dira, eta Meza nagusi ondorian pelota partidu bat jokatu bear dezute.
MAR. Bai, ta pozik.
PEL. Gu erri ontako pestak pasatzera etorri gera, eta gustora jokatuko degu partidua.
MAR. Baita Meza nagusin biar bada ere pozik kantatuko degu.
ALK. Ederki zeok. ¡Bejondeizuela! Artzaldian aureskua ere izango da nai badezue, dantzatzeko.

- PEL. ¿Aurrekua dantzatu? ¡Ortan gaituk bada mutillak!
- LUK. Beaz pelotan, Meza kantatzen ta aurrekua dantzatzen dakizutenak zerate ¿e?
- MAR. Bai; pestara etorri geran ezkerro, jolastu nai genduke, alai ta umore onian.
- ALK. Ederki.
- AGUA. Aurtengo pestak ustez tristeak izango ziralakuan geunden, eta bitartian egundaño Mendibe'n egiñ ez diran bezelako alayak izango dira.
- ALK. ¡¡Gora Lukax!!
- GUZIK. ¡¡Gora!!
- PEL. ¿Sagardo onik eta bai al-dago emen?
- BLAX. ¿Sagarduak? Bai, ta bikañak, txinparta dariotenak.
- MAR. Ori bear degu, ori.
- ALK. Guazen bada guztiok apaltzera.
- AGUA. ¿Eta begira dauden jaun oyek? (Ikusliangatik)
- LUK. Baita oyek ere. Tira, Blax, nere izenian bertso bat botiaz konbidatu itzak.
- BLAX. Estuasun ta larriya pranko Beok ere orain, etorri bitez
Pasatu ondorenian, Jatera gukin batian;
Aparitxo bat biar degu egiñ Jarriko da gaur Lukax'enia
Guztiz umore onian; Bonbarik gabe aidian.

ZAPIYA

EUSKALERRIAREN ALDE

La Revista EUSKALERRIAREN ALDE se titula «Revista de cultura vasca» y esa frase compendia la idea que perseguimos y las esperanzas que abrigamos. Se ocupa exclusivamente de asuntos relacionados con el País Vasco; dentro de este campo abarca cuanto no se halle contaminado con la política palpitante.

El esclarecimiento de la historia del País Vasco es uno de nuestros anhelos principales, y a llevar luz sobre tiempos pasados tienden con preferencia nuestros esfuerzos.

Pero no por eso vivimos momificados con la vista vuelta atrás. Tanto como atrás miramos adelante, y si con ahínco muchas veces dirigimos la vista al ayer, otras tantas la replegamos al hoy y la espaciamos al mañana. Queremos recuerdos, sí, pero también realidades y esperanzas.

Nos compete cuanto se relaciona con la vida de nuestro país: historia, heráldica, arqueología, viajes de extranjeros por Euzkalerria, sus opiniones acerca de nuestras cosas, notas literarias, novela, poesía, música, crítica biográfica, bibliografía, arquitectura, pintura, arte dramático... Y, naturalmente, dedicamos atención especial a la lengua vasca, flor que marchita nos entregaron nuestros antepasados y que procuraremos entregar vivificada a nuestros sucesores.

Cuanto con el País Vasco tenga algo que ver nos interesa grandemente. Fuera de esta esfera de acción nada nos atrae; dentro de ella nos apartamos respetuosamente tan sólo de los problemas en que las pasiones ciegan y de los asuntos que no es posible rozar sin que salte la chispa odiosa de la discordia.

Euzkalerriaren alde

ADMINISTRACIÓN
Calle de Fuenterrabía, 14, bajo
SAN SEBASTIÁN

El suscriptor de EUSKALERRIAREN ALDE recibe puntualmente en su domicilio todas las secciones de que se compone la Revista; recibirá asimismo los números extraordinarios (1), suplementos, obras encuadernables, y toda publicación que la Revista costee con destino a sus suscriptores. A fin de cada año recibirá también, para cada tomo, detalladísimos índices, redactados por orden de autores y por clasificación de materias.

La suscripción anual en estas favorabilísimas condiciones importa 30 pesetas anuales, que la Administración las cobra por giro de una letra, si el interesado no las ha enviado antes en cualquier otra forma.

(1) EUSKALERRIAREN ALDE ha publicado ya cerca de una docena de números extraordinarios, de los cuales varios tienen más de 100 páginas hermosamente ilustradas. Los últimos son los dedicados al Congreso de Oñate, y merced a esta Revista, sus suscriptores disponen de una síntesis exacta de todas las conferencias y cursillos, de la reproducción literal de todas las conclusiones, y de una amplia relación de cuanto en Oñate sucedió con motivo del Congreso.

- Si le interesa la historia -

- - Si le interesa el idioma - -

Si le interesa la bibliografía

- - Si le interesa el arte - -

- Si le interesa la literatura -

En una palabra:

Si no es usted indiferente

à la vida del

PAIS VASCO

debe recibir para su biblioteca, la Revista
— de cultura vasca —

EUSKALERRIAREN ALDE